ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра філософії і соціально-гуманітарних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор, проректор з
науково-педагогічної роботи,
д.е.н., доцент
Яремко Ю.І.

«28» квітня 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВВ.02 КУЛЬТУРА НАУКОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

рівень вищої освіти — третій (освітньо-науковий) рівень
(назва освітнього рівня)

освітньо-наукова програма — Економіка
(назва галузі знань)

спеціальність — 051 «Економіка»
(шифр і назва спеціальності)

факультет — економічний
(назва факультету)

Херсон, 2016 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Культура наукової української мови» підготовки здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти спеціальності 051 «Економіка».

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Берегова Галина Дмитрівна, зав. кафедри філософії і соціально-гуманітарних дисциплін, д. філос. н., професор

Робочу програму навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри філософії і соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол № 8 від «04» березня 2016 року

Завідувач кафедри Берегова Г.Д.

Схвалено науково-методичною комісією зі спеціальності 051 «Економіка»

Протокол № 7 від «28» березня 2016 року

Голова Галат Л.М.

Схвалено Вченою радою економічного факультету

Протокол № 7 від «29» березня 2016 року

Голова Савченко О.Г.

Затверджено Вченою радою Державного вищого навчального закладу «Херсонський державний аграрний університет»

Протокол № 7 від «28» квітня 2016 року

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>вечірня форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 3,0</td><td>Галузь знань
05 «Соціальні та поведінкові науки»
(шифр і назва)</td><td colspan="2">вибіркова</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Змістових частин – 1</td><td rowspan="6">Спеціальність:
051 «Економіка»</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>3-й</td><td>3-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Індивідуальне науково-дослідне завдання
Філософське осмислення культурного простору
(назва)</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 90</td><td>5-й</td><td>5-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 3 год.
самостійної роботи аспіранта – 3 год.</td><td rowspan="11">Третій (освітньо-науковий) рівень:
«Доктор філософії»</td><td>8 год.</td><td>8 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>10 год.</td><td>10 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>- год.</td><td>- год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>36 год.</td><td>36 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання: 36 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид і форма контролю: залік</td></tr>
</table>

* Примітка: Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 18/72
для вечірньої форми навчання – 18/72

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формувати високий рівень мовної компетенції майбутнього фахівця в науково-орієнтованому навчанні, поглибити знання студентів про сучасну терміносистему відповідно до спеціальності, навчити їх самостійно творити мовну стратегію в сучасній науковій комунікації.
Завдання: отримати знання про особливості національної мовної наукової картини світу; удосконалити мовний рівень власних наукових робіт (наукове есе, дисертаційна робота, стаття та ін.); оптимально використовувати мовні засоби в усній навчальній та науковій комунікації (бліц-доповідь, виступ з мультимедійною презентацією, інформаційне повідомлення та ін.).
Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни:

- відомості про науковий стиль як важливу форму втілення наукової інформації, функційне навантаження конкретних терміносистем;
- тактики трансформування створеного автором писемного наукового тексту в його усно-інформативний різновид, пристосований до сприймання в аудиторії;
- основи й техніки наукового редагування, саморедагування, перекладання наукових праць;
- мовностилістичні ресурси української літературної мови;
- основні засоби кодифікації (словники, довідники), правила складання відгуків і рецензій на наукові роботи;
- трансформувати створений автором писемний науковий текст у його усно-інформативний різновид, пристосований до сприймання в аудиторії;
- володіти основами й технікою наукового редагування, саморедагування, перекладання наукових праць;
- володіти мовностилістичними ресурсами української літературної мови;

- використовувати основні засоби кодифікації (словники, довідники), створювати нормативні наукові тексти зі спеціальності, складати відгуки і рецензії на наукові роботи, правильно вживати й оформлювати цитати.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Наукова мовна культура – основа професійної діяльності.

Наукова мовна культура – основа професійної діяльності. Питання «культури наукової мови». Наукове мовлення. Становлення понять культури наукової мови. Завдання курсу. Аспекти культури наукової мови.

Тема 2. Сутність та особливості наукового стилю української мови.

Функціональні стилі української мови. Загальна характеристика наукового стилю. Мета та функції наукового стилю

Мовні одиниці наукового стилю. Типи мовних висловлювань. Види наукових текстів. Підстилі наукового стилю. Жанри текстів. Власне науковий (академічний) підстиль. Науково-навчальний підстиль. Науково-популярний підстиль.

Специфічні ознаки наукового стилю (терміни, професіоналізми).

Тема 3. Особливості усного й писемного наукового мовлення.

Поняття усного й писемного мовлення. Порівняльна характеристика усного й писемного мовлення. Особливості усного мовлення: індивідуальний інтонаційний стиль; наголос, пауза; наголошування слів; орфоепічні вимоги.

Особливості писемного мовлення. Лексика і фразеологія наукового мовлення. Морфологія наукового мовлення. Синтаксис наукового мовлення.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Покликання філософії, її історичні типи та методологічні засади												
Тема 1. Наукова мовна культура – основа професійної діяльності	28	2	2		12	12	28	2	2		12	12
Тема 2. Сутність та особливості наукового стилю української мови	30	2	4		12	12	30	2	4		12	12
Тема 3. Особливості усного й писемного наукового мовлення	32	4	4		12	12	32	4	4		12	12
Усього годин	**90**	**8**	**10**		**36**	**36**	**90**	**8**	**10**		**36**	**36**

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наукова мовна культура – основа професійної діяльності	2
2	Сутність та особливості наукового стилю української мови	2
3	Особливості усного й писемного наукового мовлення	4
	Разом	8

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наукова мовна культура – основа професійної діяльності	2
2	Наукові тексти різних жанрів	4
3	Мовне оформлення наукової роботи	4
Разом		10

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	**НАУКОВА МОВА ЯК КОМУНІКАТИВНИЙ ФЕНОМЕН.** Культура наукової мови. Універсальний характер наукової мови. Наукове мовлення. Предметна (фахова) мова. Об'єкт і предмет культури української наукової мови. Ключові поняття курсу. Мова науки. Нормативний, комунікативний, естетичний аспекти культури наукової мови. Стилістично грамотне професійне мовлення. Мовна особистість майбутнього фахівця.	6
2	**ФІЛОСОФІЯ І ПРАГМАТИКА НАУКОВОЇ МОВИ.** Особливості професійного спілкування. Співвідношення індивідуального та функційного стилів. Науковий, науково-популярний, науково-довідковий, науково-дидактичний субстилі. Наукові знання та відображення їх у терміносистемах і в жанрових різновидах української наукової мови. Галузеві термінологічні словники як тип мовно-інформаційного тексту.	6
3	**МОВНА СТРУКТУРА НАУКОВОГО СТИЛЮ ЗА РІВНЯМИ.** Лексичні особливості наукової мови. Характер оцінної лексики в різних жанрах наукового стилю. Фразеологія наукового стилю. Мовні штампи та кліше в науковій мові. Морфологічні особливості наукового тексту. Синтаксис наукової мови. Питання синтаксичної синоніміки в наукових текстах.	6
4	**КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНА СПЕЦИФІКА НАУКОВИХ ТЕКСТІВ.** Специфіка наукового тексту на тлі текстів інших стилів. Структурно-смислові компоненти наукових текстів різних жанрів. Композиція писемного наукового тексту. Варіантність мовних норм у науковій мові. Наукова стаття: структурно-змістові компоненти і вимоги до написання. Мова і стиль анотації, ключові слова. Мова і стиль рецензії. Науковий відгук.	6
5	**РОБОТА З НАУКОВИМ ТЕКСТОМ.** Переклад наукового тексту. Перекладність/неперекладність термінів. Комп'ютерний переклад. Рубрикування тексту. Використання скорочень, абревіатур у наукових текстах. Загальні правила цитування. Оформлення покликань на використану літературу, списків джерел, додатків. Редагування наукових текстів. Типові помилки в науковій мові.	6
6	**СУЧАСНА НАУКОВА КОМУНІКАЦІЯ.** Мовна репрезентація наукового знання у світовому науковому просторі. Наука в міжкультурній комунікації. Форми мовної презентації наукових та науково-технічних результатів. Усна мова науковців. Комунікативно-логічна побудова усної наукової доповіді, виступу. Специфіка участі в дискусії. Науковий діалог. Культура мови і мовний етикет. Мовні електронні ресурси і використання їх у праці науковця. Візуальні засоби презентації наукового дослідження. Вимоги застосування мультимедійних технологій.	6
Разом		36

9. Індивідуальні завдання

Основні комунікативні ознаки культури мови. Правильність мовлення. Засвоєння імперативних та диспозитивних норм. Надання визначень і наведення прикладів-ілюстрацій граматичних і орфографічних; позитивних і негативних правил. Точність і логічність мовлення. Творення текстів на одну тему за різними комунікативними стратегіями. Виконання вправ на складні випадки української словозміни. Усування труднощів, які виникають у практичному мовленні при вживанні географічних назв, імен і прізвищ, поєднання іменників з числівниками і в застосуванні логічних, пунктуаційних і технічних правил у писемному мовленні. Доречність достатність і ясність мовлення.

10. Методи навчання

Лекції; бесіди; дискусії.

11. Методи контролю

Усне опитування, письмове фронтальне опитування, тестування.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістова частина 1	Змістова частина 2	Змістова частина 3	40	100
Т1	Т2	Т3		
20	20	20		

Т1, Т2 ... Т18 – теми змістових частин

Схеми оцінювання ДВНЗ «ХДАУ»

Національна диференційована шкала

Оцінка	Мін. рівень досягнень	Макс. рівень досягнень
Відмінно/Excellent	90	100
Добре /Good	74	89
Задовільно/Satisfactory	60	73
Незадовільно/Fail	0	59

Національна недиференційована шкала

Зараховано/Passed	60	100
Не зараховано/Fail	0	59

Шкала ECTS

A	90	100
B	82	89
C	74	81
D	64	73
E	60	63
Fx	35	59
F	1	34

Шкала ECTS недиференційована шкала

P	60	100
F	0	59

12. Методичне забезпечення

Рупташ Н. В. Культура наукової мови: Навчально-методичний посібник. – Херсон: Айлант, 2015. – 64 с.

13. Рекомендована література

Основна література

1. *Гриценко Т.Б. Українська мова за професійним спрямуванням: Навч. посіб. для студентів ВНЗ. - К., 2011. - 624 с.*
2. *Семеног О.М. Культура наукової української мови: навч. посіб. / О.М. Семеног. – К.: ВЦ Академія, 2011. – 216 с.*
3. *Єрмоленко С.Я. Науковий стиль // Українська мова: Енциклопедія. - 3-тє вид., змін, і допов. - К., 2012. – 422 с.*
4. *Культура фахового мовлення: Навч. посіб. / За ред. Н.Д. Бабич. - Чернівці: Книги ХХ ст., 2010. - 572 с.*
5. *Чемеркін С.Г. Українська мова в інтернеті: позамовні та внутрішньоструктурні процеси. - К., 2010. - 240 с.*

Додаткова література

6. *Бабич Н.Д. Практична стилістика і культура української мови. - Львів: Світ, 2013. - 432 с.*
7. *Довідник з культури мови: Посібник / С.Я. Єрмоленко, С.П.Бибик, Н.М.Сологубта ін.; Заред. С.Я.Єрмоленко. -К.: Вища школа, 2015. - 399 с.*

Інтернет-ресурси

8. *http://yak-my-hovorymo.wikidot.com/*
9. *http://chak-chy-pravylno-my-hovorymo.wikidot.com/*
10. *http://kultura-movy.wikidot.com/*
11. *http://rodovyi-vidminok.wikidot.com/*